

LIKKUMISEN OHJAUS
VANTAALAISSA
YRITYKSISSÄ
-hankkeen loppuraportti

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
HANKKEEN SISÄLTÖ.....	4
Hankkeen organisointi ja ohjaus	4
Kohderyhmät ja toiminta-alue.....	4
Toimenpiteet	5
Liikkumiskyselyn toteutus ja tulokset.....	5
Pilotoinnit.....	6
Kestävän liikkumisen vaikutusten arviointi	9
MITTAROINTI JA VAIKUTTAVUUS	12
Tavoitteiden toteutuminen	12
Vaikuttavuuden arviointi.....	12
Raportointi ja skaalaus	14
TALOUSRAPORTOINTI	15
LIITE 1. KUSTANNUSERITTELY	18

Julkaisija:

Vantaan kaupunki, projektikoordinaattori Heta Itämäki

01/2023

Kaupunkiympäristön toimiala, ympäristökeskus

Kansikuva: Heta Itämäki

JOHDANTO

Liikenteen ja liikkumisen päästöt aiheuttavat Vantaalla 36 prosenttia kasvihuonekaasupäästöistä ja kaupunki organisaationa voi vaikuttaa niistä suoraan vain pieneen osaan. [Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartassa](#) esitetään tavoitteita liikenteen päästöjen vähentämiseksi, joista yhtenä tavoitteena on kestävä liikuminen edistäminen, jota tukee tiivistyvä ja vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varteen kehittyvä kaupunkirakenne.

Yksi keskeisimmistä keinoista vaikuttaa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuden kasvuun ovat liikkumisen ohjauksen keinot. Neuvonnan, markkinoinnin, liikkumisen suunnittelun, palvelujen koordinoinnin ja kehittämisen keinoin kaupunki voi ratkaisevasti vaikuttaa alueen toimijoiden tapoihin liikkua. Liikennebarometrin 2020 mukaan 41 % kulkee Vantaalla päivittäiset matkat henkilöautolla, 29 % joukkoliikennevälineillä, 15 % polkupyörällä ja 13 % jalkaisin. Kulkumuotojakautumassa ei ole viime vuosina tapahtunut suuria muutoksia, ja henkilöauto on edelleen Vantaalla tavallisin kulkuväline.

Liikkumisen ohjaus vantaalaisissa yrityksissä -hankkeessa (1.4.–31.12.2022) selvitettiin mitä Vantaan kaupunki voi tehdä tukeakseen alueella toimivien yritysten ja muiden työnantajien kestävä liikuminen toimia. Tavoitteena oli selkeyttää kaupungin roolia työpaikkojen liikkumisen ohjauksessa ja tunnistaa Vantaan kaupungille soveltuvia toimintamalleja jatkoa varten. Hanke oli jatkumoa [Elinkeinoelämän ja kunnan välinen ilmastoysteistyö](#) -hankkeelle, jossa kaupungin ja yritysten väliselle yhteistyölle laadittiin toimintamalli.

Liikkumisen ohjaus vantaalaisissa yrityksissä -hankkeen aikana käynnistettiin kestävä työmatkaliikkumisen edistämistyö kaupungin ja yritysten välillä sekä pilotoitiin työpaikkojen liikkumisen ohjauksen toimintamalleja Vantaankosken työpaikka-alueella. Hankkeessa toteutettiin yritysten liikkumisselvityksiä, järjestettiin koulutusta liikkumissuunnitelman laatimisesta, kartoitettiin ja koottiin yrityksille suunnattuja kestävä liikuminen palveluita ja viestittiin yrityksille suunnatuista palveluista.

Hankkeessa työskenteli projektikoordinaattori Vantaan kaupungilta ja hankkeen tukena konsulttipalveluita tarjosi Ramboll Finland Oy. Hankkeen toteutumisen mahdollisti liikenne- ja viestintävirasto Traficom, joka rahoitti hanketta liikkumisen ohjauksen valtionavustuksella.

HANKKEEN SISÄLTÖ

Hankkeen organisointi ja ohjaus

Liikkumisen ohjaus vantaalaisissa yrityksissä -hankkeen suunnittelusta ja toteutumisesta vastasi Vantaan kaupungin ympäristökeskus. Hankkeen käynnistyessä perustettiin erillinen ohjausryhmä, johon kutsuttiin edustajat Vantaan kaupungin ympäristökeskuksesta, liikennesuunnittelusta ja elinkeinopalveluista, Ilmastoinfosta, HSL:stä, Ramboll Finland Oy:stä sekä rahoittajan edustaja Traficomilta. Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana kolme kertaa.

Hankkeeseen palkattiin kokoaikaisesti hankkeelle työskentelevä projektikoordinaattori, joka vastasi projektisuunnitelman toteutumisesta ja hankkeen operatiivisesta johtamisesta heinäkuusta 2022 alkaen. Tätä ennen muutaman kuukauden ajan projektin koordinoitivastuu jakautui Vantaan ympäristökeskuksen vakituisen henkilöstön ja Ramboll Finland Oy:n kesken. Projektikoordinaattorin tukena toimivat kaupungin sisältä ympäristökeskus, elinkeinopalvelut, viestintä sekä liikennesuunnittelu. Kaupungin sisäinen työryhmä kokoontui elokuusta alkaen viikoittain lyhyeen hankekatsaukseen, jossa käytiin läpi ajankohtaisia asioita. Hankkeen käynnistyessä sille perustettiin myös oma verkkosivu.

Kohderyhmät ja toiminta-alue

Hankkeen kohderyhmänä olivat Vantaalla toimivat yritykset ja muut työnantajat. Konkreettisten toimenpiteiden toteuttamista varten ensisijaiseksi toiminta-alueeksi valittiin Vantaankosken työpaikka-alue. Tavoitteena oli, että valittu kohdealue on kaupungin kannalta strateginen ja että hankkeen aikaiset pilotoinnit ovat skaalattavissa myös muille yritysalueille. Vantaankoskella nähtiin olevan valmiiksi kattava julkinen liikenne, joka mahdollistaa liikkumisen ohjauksen menetelmien hyödyntämisen.

Hankkeen aikana viestintää kohdennettiin Vantaankosken alueella toimiville yrityksille ja työnantajille suorasähköpostein. Alueen toimijat tunnistettiin Vainu-yritystietokantaa hyödyntäen. Jakelulistalle poimittiin noin 60 Vantaankoskella toimivaa organisaatiota, joissa työskentelee vähintään kymmenen henkilöä.

Aikaisempien yritysysteistyöhankkeiden perusteella arveltiin jo ennalta, että yritysten aktivoiminen ja innostaminen mukaan toimintaan voi olla haastavaa. Tästä syystä määriteltyyn toiminta-alueeseen ei takerruttu tiukasti, vaan hankkeen

aikaisista toimista ja mahdollisuuksista viestittiin laajasti myös muita Vantaan kaupungin kanavia hyödyntäen.

Toimenpiteet

Hankkeen keskeisimpinä toimenpiteinä olivat liikkumiskyselyjen toteuttaminen, erilaiset pilotoinnit sekä kestävän työmatkaliikkumisen vaikutusten arviointi.

Liikkumiskyselyn toteutus ja tulokset

Hankkeen aikana Ramboll Finland Oy toteutti liikkumiskyselyjä niistä kiinnostuneille työnantajille. Mahdollisuutta osallistua liikkumiskyselyyn tarjottiin Vantaankosken seudun suurimmille yrityksille. Suuret yritykset valittiin kohderyhmäksi oletettavasti suuremman vaikuttavuuden vuoksi. Liikkumiskyselyyn mukaan lähteminen ei velvoittanut työnantajia muuhun yhteistyöhön.

Liikkumiskyselyyn osallistui kolme organisaatiota ja kyselyt toteutuivat touko-kesäkuun aikana. Kyselyssä vastaajia pyydettiin arvioimaan omia kulkutapojaan, mahdollisia työasiamatkojaan sekä työhön kulkemistaan koronapandemian jälkeisessä ajassa. Liikkumiskysely toteutettiin Webropol-kyselynä. Kyselyn runko ja kysymykset olivat samat kaikissa organisaatioissa.

Kolmessa organisaatiossa toteutetut liikkumiskyselyt keräsivät kaikkiaan 144 vastaajaa ja vastausprosentti oli 46 %. Kyselyihin vastanneista lähes 70 % oli yli 44-vuotiaita. Vastaajista 41 % oli miehiä ja 58 % naisia. Kolmen liikkumiskyselyn yhteistuloksissa huomattavaa oli vastaajien melko pitkät työmatkat: 10–20 kilometrin ja 20–50 kilometrin pituiset työmatkat olivat yleisimpiä ja niistä suurin osa kuljettiin autolla.

Liikkumiskyselyyn vastanneista lähes puolet olivat halukkaita lisäämään kestävien kulkutapojen osuutta, jos se olisi mahdollista. Motivaatiotekijöistä tärkeimmiksi nousivat oman terveyden ylläpito, hiilidioksidipäästöjen vähentäminen ja kustannussäästöt. Vastauksista on kuitenkin pääteltävissä, että pitkän työmatkan taittaminen kestävästi on käytännössä mahdotonta puuttuvien tai toimimattomien joukkoliikenneyhteyksien vuoksi. Ristiriitaa tulkinnessa aiheuttaa se, että kysyttäessä miten helpoksi vastaajat mieltävät muut kulkutavat kuin ne, joilla he itse tavallisesti kulkevat, sekä bussia että kesäkauden aikana tapahtuvaa pyöräilyä piti helppona tai mahdollisena 40 % niistä vastaajista, jotka eivät käytä kyseisiä kulkutapoja nykyisin. Tätä voidaan pitää kestävän liikkumisen edistämisen kannalta lupaavana osuutena.

Kysyttäessä tyytyväisyyttä liikkumiseen liittyviin olosuhteisiin työpaikalla tyytyväisimpiä oltiin autopysäköinnin laatuun sekä hintaan. Myös pyöräpysäköinnin tilannetta pidettiin hyvänä. Tyytymättömmämpiä vastaajat ovat sähköisten ajoneuvojen latausmahdollisuuksiin.

Kyselyn tulokset toimitettiin elokuussa analysoituina kullekin mukana olleelle organisaatiolle (yhteiset tulokset ja organisaatiokohtaiset tulokset). Samalla tarjottiin hankkeen projektikoordinaattorin tukea tulosten tulkintaan ja soveltamiseen, sekä mahdollisten jatkotoimenpiteiden suunnitteluun. Kahdessa organisaatiossa suunnitelmat olivat jo selvillä ja yhdestä ei vastattu useammasta yhteydenottoyrityksestä huolimatta. Liikkumiskyselyn toteuttamisesta ja tuloksista järjestettiin kaikille kiinnostuneille avoin tilaisuus Teamsissa 25.8.2022.

Rambollin laatima liikkumiskyselyn runko jäi avoimesti hyödynnettäväksi hankkeen verkkosivuille ja siitä viestittiin hankkeen tapahtumissa syksyn aikana. Liikkumiskyselyjen toteutumisesta kirjoitettiin myös uutinen Vantaan kaupungin verkkosivuille.

- [Liikkumiskyselyn runko](#) (ladattava Word-tiedosto)
- [Uutinen liikkumiskyselyjen toteutumisesta](#) 21.9.2022

Pilotoinnit

Liikkumiskoordinaattori

Hankkeessa pilotoitiin yritysalueen yhteistä liikkumiskoordinaattori-mallia. Ideana oli, että liikkumiskoordinaattori tarjoaa Vantaankosken seudulla toimiville työnantajille tukea kestävän liikkumisen edistämiseen ja auttaa esimerkiksi liikkumiskyselyyn osallistuneita yrityksiä eteenpäin. Liikkumiskoordinaattorina toimi hankkeen projektikoordinaattori.

Haasteeksi liikkumiskoordinaattori-kokeilussa nousi liian lyhyt aikajänne: hankesuunnitelman mukaan pilotointiin oli varattu vain elo-lokakuu. Kolmen kuukauden aikana yritysten motivointi, yritysten johdon sitouttaminen, avainhenkilöiden ajan löytäminen ja konkreettisen edistämistyön käynnistäminen sekä toteuttaminen ei mitenkään ollut mahdollista. Haasteena oli myös se, että viestittäessä yrityksille tarjolla olevasta tuesta, ei voitu luvata sen jatkuvan hankkeen määräaikaisuuden vuoksi. Käytännössä kiinnostus kestävän liikkumisen teemaan olisi pitänyt olla yrityksessä juuri sillä hetkellä ajankohtaista, kun hankkeessa tarjottiin tukea.

Liikkumiskoordinaattorin rooliin kuului myös yritysyhteistyökumppaneiden kartoittaminen ja osallistaminen hankkeen pilotteihin. Potentiaalisia yhteistyökumppaneita haettiin Vantaankosken alueen lisäksi Vantaan yritysklustereista, Visit Vantaan ja Yhteisen pöydän yritysverkostoista, ilmastoyhteistyöstä kiinnostuneiden listalta sekä Business Vantaan kanavilla. Näissä verkostoissa tavoitettiin hankkeen aikana arviolta noin 1000 alueen työnantajaa.

Tapahtumat

Yrityksille suunnattuja tilaisuuksia järjestettiin hankkeessa neljä:

- **25.8.2022** liikkumiskyselyn tulosten esittely etäaamukahveilla
Liikkumiskyselyn tulosten esittely toteutui Vantaan kaupungin ja Ramboll Finland Oy:n yhteistyössä. Aamukahviwebinaarissa kuultiin Vantaan ympäristötavoitteista, kestävän liikkumisen teemasta yleisesti sekä käynnissä olevasta hankkeesta. Ramboll esitteli toteutuneen liikkumiskyselyn tuloksia ja suosituksia.
- **27.10.2022** sähköpyöräkokeilu Tikkurilantorilla
Sähköpyöräkokeilu toteutui osana Vantaan innovaatiofestariviikkoa ja kumppaniksi mukaan löytyi työsuhdepyöräetua tarjoava Vapaus ja heidän kumppaninsa Canyon. Osallistujilla oli mahdollisuus kokeilla sähköpyörällä ajamista Tikkurilantorin ympäristössä sekä kysyä työsuhdepyöriin liittyvistä asioita. Samanaikaisesti kaupungintalolla esiteltiin Vantaan resurssivisauden tiekarttaa, jossa liikenne ja liikkuminen on yksi keskeisimmistä teemoista. Tilaisuus kesti noin 5 tuntia. Sähköpyöräkokeilun järjestelyistä vastasi projektikoordinaattori.
- **15.11.2022** etäkoulutus työpaikan liikkumissuunnitelman laatimisesta
Liikkumissuunnitelman etäkoulutuksessa käytiin läpi liikkumissuunnitelman perusteet ja hyödyt organisaatioille, erilaisia työnantajien käytettävissä olevia toimenpiteitä sekä konkreettinen esimerkki Vaisalasta. Tilaisuus toteutui Ramboll Finland Oy:n vetovastuulla. Tapahtumien viestintä ja markkinointi oli projektikoordinaattorin vastuulla.
- **22.11.2022** webinaari kestävän liikkumisen edistämisestä työpaikalla.
Webinaarissa kuultiin avauspuheenvuoro Traficomista sekä esiteltiin yrityksille suunnattuja kestävän liikkumisen palveluita ns. pitchaus-kierroksella. Tilaisuutta ideointiin ITS Finlandin kanssa ja myös heidän verkostojaan hyödynnettiin. Webinaari kytkettiin osaksi Uudenmaan liiton *Yritykset <3 Ilmasto* -webinaarisarjaa. Webinaarin puhujiksi kontaktoitiin mahdollisimman erilaisia kestävän liikkumisen palveluntarjoajia. Webinaarin järjestelyistä vastasi projektikoordinaattori.

Tapahtumista viestittiin suoraan Vantaankosken seudun työnantajille ja Vantaan yritysverkostoille sekä avoimesti Business Vantaan kanavilla. Webinaarien viestinnässä kokeiltiin myös maksettua Twitter-mainontaa.

Viestintä

Hankkeen keskeisimpänä vaikuttamiskeinona oli alueen työnantajille viestintä, jolla ohjataan ja neuvotaan kestävän liikkumisen edistämiseen. Yrityksille suunnattua kestävän liikkumisen viestintämateriaalia jaettiin hankkeen aikana Business Vantaan uutiskirjeissä. Seuraavassa on listattu hankkeen aikaisia viestintätoimenpiteitä:

- Koko hankkeen ajan viestittiin hankkeen ajankohtaisista asioista:
 - [hankesivu](#)
 - [uutinen hankkeen käynnistymisestä](#) 12.8.2022
 - [uutinen liikkumiskyselystä](#) 21.9.2022
 - [sähköpyöräkokeilu](#) 27.10.2022 (+ viestintä someissa sekä osana Vantaan innovaatiofestaria)
 - [uutinen webinaareista](#) 28.10.2022
 - [uutinen Kestävyysloikasta](#) 8.12.2022
 - tulossa 2023 uutinen kestävän työmatkaliikkumisen vaikutusten arvioinnista
- Varsinaisten uutisten lisäksi tietoa hankkeen asioista jaettiin Business Vantaan ja Vantaan kaupungin somekanavilla sekä uutiskirjeissä.
- Myös muut toimijat jakoivat uutisia ja tietoja tapahtumista
 - [uutinen Uudenmaan liiton sivuilla](#) 14.10.2022
 - ITS Finlandin uutiskirjeessä marraskuun webinaareista maininta
 - 22.11.2022 webinaariin osallistuneet yritykset jakoivat tietoa omissa somekanavissaan
- Lisäksi muista teemoista, kuten liikkujan viikon auton vapaapäivästä, sähköautojen latauspisteavustuksesta työpaikoille, Business Finlandin energiatuista, Motivan energiansäästökampanjasta ja SYKE:n Kestävyysloikka-palvelusta viestittiin yrityskohderyhmälle.
- [Vantaan ilmastotyön](#) sivulle vietiin Kestävyysloikka-palvelun upotus ja Vantaan konserniyhtiöitä kannustettiin viemään muun muassa liikkumisaiheisia tekoja palveluun.
- Vantaan kaupungin vastuullisuusviestinnän vuosikelloon 2023 vietiin kestävän liikkumisen teema ja valmiita ehdotuksia alueen työnantajille jaettavasta materiaalista.
- Lisäksi Vantaan kestävän liikkumisen valokuvaustarpeita ja -kohteita kartoitettiin ja koottiin ylös. Tarkoituksena oli kerryttää kuvauskohteita kaupungin valokuvaajalle, jotta kestävän liikkumisen viestintää varten saataisi jatkossa monipuolisemmin kuvia.

Ilmastotuuppaukset

Hankkeessa käynnistettiin yhteistyö Suomen Akatemian Climate Nudge -hankkeen kanssa loppukeväällä 2022. Kahdessa palaverissa yhteistyön paikoiksi tunnistettiin muun muassa kohdeyrityksissä toteutettavat henkilöstöä motivoivat ryhmäkeskustelut, kiinteistöjen auditointi sekä pitkäaikaisseurannan toteuttaminen hankkeen päättymisen jälkeen. Hyvin alkanut hankkeiden välinen yhteistyö kuitenkin kariutui, sillä yhteistyöyrityksiä ei saatu mukaan, eikä kohdeorganisaatioita Climate Nudge -hankkeen tuuppauksille löydetty.

Ilmastotuuppauksista ja Climate Nudge-hankkeen löydöksistä voidaan kuitenkin viestiä myöhemmin Vantaan kaupungin kanavissa. Hankeyhteistyön myötä Climate Nudge-hankkeelle esitettiin toive tuottaa erityisesti yrityksille ja työnantajille suunnattua viestintämateriaalia liikenteen ja liikkumisen tuuppauksista.

Kestävän liikkumisen vaikutusten arviointi

Hankesuunnitelman mukaisesti Ramboll Finland Oy toteutti hankkeessa yksittäiselle kohdeyritykselle kestävän työmatkaliikkumisen vaikutusten arvioinnin. Kohdeyrityksiä haettiin liikkumiskyselyyn osallistuneiden joukosta sekä hankkeen uutisoinnin yhteydessä. Koska kiinnostuneita yrityksiä ei ilmoittautunut, suorakontaktoitiin Vantaalla toimivaa pörssiyhtiö Vaisala Oyj:tä, joka kiinnostui yhteistyöstä. Vaisala valmistaa mittalaitteita ja -järjestelmiä, ja organisaatiossa on tehty verrattain pitkäjänteistä ja monipuolista työmatkaliikkumisen ohjausta ja työmatkaliikkumiskyselyitä on toteutettu useampana vuonna.

Vaikutusten arvioinnin lähtötietoina hyödynnettiin Vaisalan toimittamia materiaaleja, kuten työntekijämäärää ja työntekijöiden asuinpaikkatietoja, työmatkaliikkumiskyselyjä vuosilta 2014, 2016, 2019 ja 2022, kestävän työmatkaliikkumisen toimenpiteitä vuosina 2020–2022, työmatkojen keski- ja mediaanipituuksia, työmatkaliikkumisen päästöjä, Vaisalan kaupunkipyöräaseman käyttötietoja, pysäköinnin paikkamäärää ja käyttöastearviota sekä työntekijöiden sairauspoissaoloja. Osa vaikutusten arviointiin liittyvästä materiaalista on toimitettu luottamuksellisesti Vaisalalta Rambollille laskelmien tekemistä varten. Nämä sensitiiviset lähtötiedot, kuten työntekijöiden asuinpaikat tai sairauspoissaolot, eivät ole julkisia.

- Julkinen loppuraportti: [Kestävän työmatkaliikkumisen hyötyjen arviointi Vaisala Oyj:ssä](#)

Kestävän liikkumisen vaikutusten arviointiin valittiin sellaisia toimenpiteitä, joita Vaisalan keinovalikoimaan ei vielä kuulu. Toimenpiteiksi valittiin Vaisalan toiveiden mukaisesti työsuhdematkalippu, lihasvoimaisen liikkumisen kilometrikorvaus ja pysäköinnin hinnoittelu (taulukko 1). Tavoitteena oli hahmottaa mahdollisten käyttöön otettavien kestävän liikkumisen edistämistoimien kustannuksia ja vaikuttavuutta kulkutapojen käyttöön kodin ja työpaikan välisillä matkoilla. Suuntaa antavat laskelmat auttavat ymmärtämään vaikutusten suuntaa ja suuruusluokkaa. Laskelmissa jouduttiin tekemään osin vahvojakin oletuksia.

Taulukko 1: Yhteenvedo arvioituista toimenpiteistä. Yhteenvetotaulukko on yhdistelmäarvio eri laskentapolkujen tuloksista. Taulukossa plusmerkkinen (+) kustannusvaikutus merkitsee hyötyä tai kustannussäästöä ja miinusmerkkinen (-) lisäkustannusta. Kestävän työmatkaliikkumisen vaikutusten arvioinnin [julkinen loppuraportti](#) on kokonaisuudessaan nähtävillä Vantaan kaupungin verkkosivuilla.

Toimenpide	Kohdentuminen (% henkilöstöstä)	Kustannus työnantajalle (€/v)	Kustannus työntekijälle (€/hlö/v)	Hyöty työnantajalle sairauspoissaolojen vähentymisestä (€/v)	Työmatkaliikkumisen CO2-päästövähennelmä (tn/v)
A. Työsuhdematkalippu (kausi/joustava saldo)	45 %	-335 000 €	+630 €	25 000 €	67 tn (5,6 %)
B. Lihasvoimaisen liikkumisen kilometrikorvaus (0,25 €/km)	83 %	-180 000 €	+140 €	58 000 €	19 tn (1,6 %)
C. Maksullinen pysäköinti (35 €/kk)	81 %	+209 000 €	-226 €	11 000 €	64 tn (5,4 %)

A. Työsuhdematkalippu

Työsuhdematkalippu tarjoaisi Vaisalan työntekijälle keskimäärin 630 € arvoisen verottoman edun vuodessa. Lisäksi autoilua vähentävät hyötyisivät noin 300 € vuodessa säästyvien ajoneuvokustannusten muodossa. Työnantajalle tämä kustantaisi 335 000 € vuosittain ja paine uuden pysäköintilaitoksen investoinnille kevenisi.

Työsuhdematkalipun arvioitiin tuottavan terveysliikuntahyötyjä ja sairauspoissaolopäivät voisivat vähentyä 1–2 päivää vuodessa. Kohderyhmän ollessa n. 45 % henkilöstöstä, työnantajalle koitua hyöty sairauspoissaolojen kustannuksista olisi keskimäärin 25 000 € vuodessa. Päästövähennyksiä voitaisiin

saavuttaa autoliikenteen suoritevähenemän myötä 67 t CO₂, joka on 5,6 % Vaisalan työmatkaliikkumisen päästöistä.

B. Lihasvoimaisen liikkumisen kilometrikorvaus

Lihasvoimaisen liikkumisen kilometrikorvausta tarkasteltiin ajatuksella tukea kävellen tai pyöräillen tehtyä työmatkaa 0,25 € per kilometri. Nykyisin Vaisalan henkilöstöstä 5 % kävelee ja pyöräilee työmatkan säännöllisesti ja 44 % henkilöstöstä kävelee ja pyöräilee ajoittain. Lisäksi monelle joukkoliikenteen käyttäjälle tulee joukkoliikenteen liittynöistä noin 1,5 km kävely- tai pyöräilymatka Vaisalan toimipisteelle.

Lihasvoimaisen liikkumisen kilometrikorvauksen tuki kohdistuisi noin 80 %:lle henkilöstöstä. Tästä aiheutuisi keskimäärin 140 euron vuosittainen etu tukea hyödyntävälle työntekijälle. Jos aktiivista työmatkaliikkumista lisäävillä henkilöillä vähentyisi 1–2 sairauspoissaoloa vuodessa, olisi säästö työnantajalle 58 000 € vuodessa. Toimenpiteellä saavutettu vuosittainen CO₂-päästövähennys olisi 19 t eli 1,6 % Vaisalan työmatkaliikkumisen päästöistä.

C. Pysäköinnin hinnoittelu

Nykytilanteessa Vaisalan henkilöstöstä 81 % kulkee autolla säännöllisesti tai silloin tällöin töihin. Nykytilanteessa kaikki pysäköintipaikat ovat käytössä ja paine uuden pysäköintilaitoksen investoinnille on olemassa.

Mikäli pysäköinti muutettaisiin maksulliseksi hintaan 35 €/kk, autoliikenteen pysäköintikysyntä oletettavasti vähenisi noin 17 %. Tällöin uuden pysäköintilaitoksen investointitarve poistuisi tai vähintään siirtyisi myöhempään tulevaisuuteen. Pysäköintituloja kertyisi työnantajalle noin 209 000 € vuodessa ja se voitaisiin kohdentaa esimerkiksi työsuhdematkalipun ja aktiivisten kulkutapojen käytön tukemiseen. Samalla terveysliikuntamäärät oletettavasti lisääntyvät, sillä osa autoilijoista siirtyisi muihin kulkutapoihin. Aktiivisia työmatkoja lisäävillä sairauspoissaoloja olisi arviolta yksi vähemmän vuodessa, mikä tarkoittaisi kohderyhmästä 11 000 €:n säästöä työnantajalle. Päästövähennyksiä syntyisi autoliikenteen suoritevähenemästä 64 t CO₂ eli 5,4 % Vaisalan työmatkaliikkumisen päästöistä.

MITTAROINTI JA VAIKUTTAVUUS

Tavoitteiden toteutuminen

Hankkeelle asetettu tavoite käynnistää Vantaalla kestävästä työmatkaliikkumisen edistämistyötä toteutui täysin. Tavoitteen mukaisesti hankkeen aikana onnistuttiin pilotoimaan Vantaalla uusia työpaikkojen liikkumisen ohjauksen malleja työpaikka-alueilla ja yrityskohderyhmille.

Hankkeen aikana Vantaan kaupunki muodosti rooliaan työpaikkojen liikkumisen ohjauksessa. Hankkeen aikana opittiin, että yritysten mukaan saaminen on hidasta ja vaatii aikaa sekä pysyvää resurssia. Tämän takia Vantaalla pyritään jatkossa varmistamaan ilmastoyhteistyön jatkuminen yritysten kanssa erityisesti viestinnällisin keinoin, jotka eivät edellytä uusia resursseja. Jatkumoa rakennettiin hankkeen aikana viemällä yrityksille ja työnantajille suunnattu vastuullisuusviestintä ja muun muassa kestävästä liikkumisen teemat osaksi Vantaan vastuullisuusviestinnän 2023 vuosikelloa. Työnjaosta ympäristökeskuksen, elinkeinopalvelujen ja viestinnän kanssa sovitaan tapauskohtaisesti.

Kokonaisuutena hanke eteni suurilta osin hankesuunnitelman mukaisesti. Haasteet yritysten mukaan saamisessa muuttivat hankkeen sisällön painotusta enemmän kaupungin sisäisten toimintojen kehittämiseen.

Vaikuttavuuden arviointi

Hankesuunnitelman mukaan hankkeen vaikuttavuutta arvioitiin seuraavilla mittareilla:

- Liikkumiskyselyllä tavoitettujen työntekijöiden määrä / osuus
- Liikkumissuunnitelmaa koskevaan koulutukseen osallistuvien yritysten määrä
- Viestinnän tavoitettavuus
- Resurssiviisauden tiekartan liikennettä koskevat indikaattorit

Liikkumiskysely

Liikkumiskyselyn osalta koko hanketyöryhmä oli erittäin tyytyväinen, että mukaan saatiin kolme isoa organisaatiota Vantaankosken seudulta. Liikkumiskyselyyn vastasi 144 henkilöä kolmesta organisaatiosta. Kysely toimitettiin yhteensä 311 henkilölle, joten vastausprosentti oli 46 %. Sekä hanketyöryhmä, kyselyn toteuttaja

Ramboll Finland Oy että osallistuneet organisaatiot olivat tyytyväisiä vastausprosenttiin.

Tapahtumien osallistujamäärät

Liikkumissuunnitelmaa koskevaan koulutukseen 15.11.2022 osallistui 17 henkilöä ja lisäksi tallenteen katsoi 22 henkilöä. Vantaan muihin yrityksille suunnattuihin webinaareihin verrattuna kävijämäärä asettuu tavanomaiselle tasolle. Tyypillisiä haasteita yritysten tavoittamisessa on kaupungin heikot viestintäkanavat yritysten suuntaan ja tähän pyrittiin vastaamaan maksetun mainonnan keinoin.

Hankkeen aikana järjestettiin myös kolme muuta tapahtumaa:

- 25.8.2022 liikkumiskyselyn toteuttaminen – 13 hlö
- 27.10.2022 sähköpyöräkokeilu – 30 hlö
- 22.11.2022 kestävän liikkumisen palvelujen esittelytilaisuus – 38 + 18 hlö

Yhteensä hankkeen tapahtumiin osallistui 115 henkilöä, minkä lisäksi tallenteen webinaareista katsoi 40 henkilöä.

Viestinnän tavoitavuus

Viestinnän ensisijaisena kohderyhmänä olivat Vantaan alueella toimivat yritykset ja muut työnantajat. Kanavina käytettiin pääsääntöisesti Vantaan kaupungin ja Business Vantaan kanavia (verkkosivut ja sosiaaliset mediat) sekä Business Vantaan yritys uutiskirjettä, jolla on 530 tilaajaa. Omilla kanavilla julkaistujen uutisten ja sivujen vierailumäärät 19.12.2022 mennessä:

- [hankesivu](#): **93** vierailua
- [uutinen hankkeen käynnistymisestä](#) 12.8.2022: **76** vierailua
- [uutinen liikkumiskyselystä](#) 21.9.2022: **49** vierailua
- [uutinen webinaareista](#) 28.10.2022: **140** vierailua
- [uutinen Kestävyysloikka-palvelusta](#) 8.12.2022: **12** vierailua

Myös suorasähköpostijakelua hyödynnettiin useamman kerran, kun hankkeen tapahtumista ja mahdollisuuksista jaettiin tietoa Vantaankosken seudun työnantajille, Vantaan klusteriyrityksille, Visit Vantaan ja Yhteisen Pöydän yritysverkostoille sekä ilmastoyhteistyöstä kiinnostuneiden listalle. Suorasähköposteilla tavoitettiin arviolta noin 400 henkilöä alueen eri organisaatioista.

Webinaarien viestinnässä kokeiltiin myös maksettua Twitter-mainontaa. Kaksiviikkoinen mainoskampanja rakennettiin look-a-like-yleisöön perustuen eli mainonnan kohteeksi valittiin 41 Twitter-tiliä, joiden seuraajat saattaisivat olla kiinnostuneita webinaarien aiheista. Vajaan 300 €n budjetilla mainokselle saatiin lähes 30 000 näyttökertaa ja 2200 klikkausta. Klikkausprosentti (CTR) oli 7,68 %, joka arvioitiin olevan erittäin hyvä ja kampanja oli näin ollen erittäin onnistunut.

Some- ja verkostoviestinnän todellista tavoitavuutta on mahdotonta arvioida, sillä viestintämateriaalia tarjottiin useille toimijoille ja verkostoille, joiden alaverkostoja ei täysin tunneta ja joiden viestintätilastoihin ei päästy käsiksi.

Resurssiviisauden tiekartan indikaattorit

Pidemmällä aikavälillä hankkeen tuloksia kuvaavat myös Vantaan resurssiviisauden tiekarttaan asetetut indikaattorit. Seuraavan kerran kun indikaattoritietoa kootaan, hankkeen vaikutuksia voidaan nähdä ainakin kulkumuotojakaumassa, joukkoliikenteen matkustajamäärissä, pyöräilijöiden määrissä, kaupunkipyörien käyttömäärissä ja sähköautojen osuudessa. Kuitenkin koska kestävä liikunnan toimenpiteitä on tehty ja tehdään jatkuvasti hankkeen ulkopuolella, on haastavaa arvioida mitkä hankkeen toimet ovat lopulta vaikuttaneet kokonaisuuteen ja kuinka merkittävästi.

Raportointi ja skaalaus

Hankkeen kaikki keskeiset tiedot ja tulokset on koottu tähän loppuraporttiin. Loppuraportti tulee avoimesti saataville Traficomien verkkosivuille, hankkeen omille verkkosivuille ja se säilyy Vantaan sisäisessä Teams-työskentelytilassa. Tämän loppuraportin lisäksi Traficomille on toimitettu raportointiin liittyvät muut liitteet eli raportointilomake, työajanseurantalomake ja Vantaan palkanlaskennan ote projektikoordinaattorin palkkakuluista sekä kustannusseurantalomake ja allekirjoitettu kirjanpidon ote Vantaan talouspalveluista.

Hankkeen tuloksia on skaalattu ja niistä on viestitty hankkeen aikana erityisesti yritys- ja työnantajakohderyhmille. Lisäksi hankkeessa on aktiivisesti rakennettu kaupungin sisäisiin prosesseihin kytkeytyvää jatkumoa, jotta toiminta jatkuisi myös hankkeen päättymisen jälkeen. Viestintää viimeisimmistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista, kuten kestävä liikunnan vaikutusten arvioinnista on tulossa vielä hankkeen päättymisen jälkeen alkuvuodesta 2023. Hankkeen tuloksista jaetaan tietoa jatkossakin hankkeen päättymisen jälkeen sopivissa kunta-alan tapaamisissa

ja verkostoissa. Tulokset ovat sovellettavissa Vantaan kaupungin lisäksi myös muissa kuntaorganisaatioissa.

TALOUSRAPORTOINTI

Hankesuunnitelman mukainen kokonaisbudjetti oli 45 000 € (liite 1), joka jakautui palkkakuluihin, konsultti- ja asiantuntijapalveluihin sekä markkinointi- ja viestintäkustannuksiin. Hankkeen kustannukset toteutuivat suunnitellun arvion mukaan. Kaikkea markkinointiin ja viestintään varattua rahaa ei kuitenkaan käytetty.

Konsulttiyhteistyö Ramboll Finland Oy:n kanssa toteutui suunnitelman mukaan ja budjetissa. Markkinointi- ja viestintäkuluihin varattua rahaa käytettiin sähköpyöräkokeilun markkinointiin. Myös webinaarien Twitter-mainos oli budjetoitu hankkeelle, mutta käytännön syistä mainoskampanja veloitettiin lopulta elinkeinopalvelujen budjetista.

Kaikki hankkeen aikaiset kustannukset haetaan maksatukseen loppuraportoinnin yhteydessä. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat lopulta 42 661 €.

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Liikkumisen ohjaus vantaalaisissa yrityksissä -hanke oli erinomainen jatkumo Vantaalla aiemmin käynnissä olleelle *Elinkeinoelämän ja kunnan välinen ilmastoyhteistyö* -hankkeelle. Hankkeen aikana syvennyttiin erityisesti kestävän liikkumisen teemaan yritysyritys yhteistyössä ja osaltaan varmistettiin ilmastoyhteistyön jatkuminen yritysten kanssa. Hanke vastasi täysin sille asetettuihin tavoitteisiin.

Hankkeen projektikoordinaattorin ollessa kaupungin palveluksessa, mahdollisuudet hankkeen tuottamien tulosten ja toimintamallien integrointiin osaksi kaupungin pysyvää toimintaa olivat erittäin hyvät. Kestävän liikkumisen teema upotettiin osaksi Vantaan kaupungin vastuullisuusviestintää ja tätä kautta uskotaan erityisesti viestinnällisten liikkumisen ohjauksen keinojen toteutuvan myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Hanketta seurasivat tiiviisti Vantaan kaupungin sisältä ympäristökeskus, elinkeinopalvelut ja liikennesuunnittelu. Tämän vuoksi hankkeen aikaiset opit ja kokemukset jäävät organisaation sisälle, vaikka hanke päättyy. Ohjausryhmässä mukana olleet HSL ja HSY ovat myös tietoisia hankkeen tuloksista ja voivat

hyödyntää niitä omien toimintojensa kehittämässä tai esimerkiksi uusissa hankehakemuksissa.

Suurimmaksi haasteeksi, jota jo ennalta aikaisempien kokemusten perusteella ounasteltiin, nousi yritysten tavoittaminen ja motivointi mukaan. Suurin syy yritysten passiivisuuteen lienee hankkeen erittäin lyhyt aikajänne yritysten näkökulmasta. Yhdeksän hankekuukauden aikana, josta yrityksiä osallistaviin pilotointeihin oli varattu vain kolme kuukautta, on käytännössä mahdottomuus ensin (1) suunnitella yrityksille tarjottavat pilotit konkreetian tasolle, (2) viestiä systemaattisesti yrityksille tarjolla olevista mahdollisuuksista, (3) organisoida ja toteuttaa pilotit kohdeyritysten aikataulujen mukaan ja lopuksi vielä (4) raportoida ja koota tulokset yhteen.

Yritysten mukaan lähtemisessä esteenä tai hidasteena on todennäköisesti myös yrityksen sisäisten prosessien hitaus: mikäli kestävän liikkumisen teema on yritykselle uusi, voi yrityksen sisäinen prosessi liikahtaa hitaasti, kun organisaation johdolta vaaditaan ensin hyväksyntä teeman edistämiseksi ja sen jälkeen on pohdittava kuka tai ketkä käytännössä yhteistyöhön osallistuvat. On myös muistettava, että maksuttomaankin yhteistyöhön osallistuminen vaatii yritykseltä aina vähintään työaikaa. Lisäksi yrityksissä vastuullisuuteen liittyvää kehittämistyöstä tehdään todennäköisesti pidemmällä aikajänteellä. Toisin sanoen työpöydät ovat täynnä tehtäviä seuraaviksi kuukausiksi, eikä yrityksillä siksi ole valmiutta reagoida uusiin yhteistyöehdotuksiin, jotka ovat tarjolla vain parin kuukauden ajan.

Jotta yrityksiä saataisiin osallistettua mukaan esimerkiksi ilmaisiin kiinteistöjen auditointeihin, liikkumiskyselyjen toteuttamiseen tai sähköpyöräkokeiluihin, pitäisi niistä pystyä viestimään erittäin hyvissä ajoin, jotta yrityksille jää aikaa reagoida ja pohtia osuvuutta omaan toimintaan. Parhaassa tapauksessa kaupunki voisi markkinoida toiminnan olevan jatkuvaa tai kestävän edes vuoden, jolloin yritysten ei tarvitsisi olla ilmoittautumassa mukaan välittömästi.

Yritysyhteistyön käynnistämässä haasteena saattaa olla myös kestävän liikkumisen teema itsessään: se voi olla yritykselle täysin uusi ja vieras aihe, jolloin se ei herätä mielenkiintoa. Toisaalta se voi näyttäytyä osalle organisaatioita myös liian pieneltä kokonaisuudelta, sillä se on vain yksittäinen osa yritys vastuullisuuden kehittämässä. Hankkeen aikana tunnistettiin kuitenkin useita organisaatioita, jotka jo nykyisin edistävät aktiivisesti kestävän liikkumisen toimia. Vantaalla nähdään, että näitä edelläkävijäyrityksiä ja niiden kestävän liikkumisen edistämistarinoita kannattaa jatkossa hyödyntää viestinnässä ja siten tarjota vetureista mallia muille.

Hankkeen aikana saatiin myös kaupungin sisältä yksittäisiltä työntekijöiltä palautetta, että kaupungin tulisi ensin itse omassa organisaatiossaan tukea työntekijöiden kestävästä liikkumisesta, ennen kuin kannustetaan muita toimiin. Näin Vantaa voisi itse toimia esimerkkinä muille alueen työnantajille. Tähän haasteeseen tarttuakseen Vantaan kaupunkiympäristön toimialalla kestävästä työmatkaliikkumisesta edistetään osana Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää. Lisäksi Vantaa hakee Traficomilta liikkumisen ohjauksen valtionavustusta vuodelle 2023 oman organisaation toiminnan kehittämiseen.

LIITE 1. KUSTANNUSERITTELY

	Suunnitelma (€)	Toteutuneet kustannukset (€)
Palkkakulut	29000	27 596
Ostopalvelut, konsultti	15000	14 994
Ostopalvelut, viestintä	1000	71
	45000	42 661

**Vantaa
Vanda**